

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz **Zagłębia Dąbrowskiego.** Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
 miejscowych i zamiejscowych
 Rocznie Rb. 6.—
 Półrocznie — 3.—
 Kwartalnie — 1.50
 Miesięcznie — 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, akrywnka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej do 8-ej wieczorem.
Reklamski redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierzbowa 8. Dom Handlowy L. i E. Metz i S-ka Krad. Przed. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i E. Metz i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ.

Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-iej 10 k. Reklamny i Nekrologia za wiersz 20 k. Nadesłane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gonca Częstochowskiego“ na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski“.)

Reprezentacją „Gonca Częstochowskiego“ na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gonca Częstochowskiego“.

Prenumeratę na „Gonca Częstochowskiego“ i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **J. Kolański**.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić prenumeratę na kw. II-gi.

Dzisiaj: **Teatr Nowości (Kinematograf)** nadzwyczaj interesujący program.

ZMIANA PROGRAMU
Lokal ogrzany.
 (Patrz ogłoszenie.)

Spożywcą jest naród

i ten niech żąda **wzrostu** naturalnego koniaku kaukaskiego „**URUS**“ pochodzącego z jednego polskiego domu handlowego pod firmą **F. Janowski**, Warszawa, ul. Młocinskiej 12.

Lekarz-Dentysta
M. GREJNIEC
 i Aleja **Nr 10**, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon **Nr 108**.

Instytut gimnastyki i fechtunków
St. KIFFERA, w Tivoli
 Gabinet masażu gimnastyki leczniczej, leczenie skrzywień kręgosłupa, łopatek i t. p. 2 Aleja 30. 12-9.

KALENDARZYK.

D. 17 Marca.

Imiona chrześcijańskie: dziś Józefa z Ar. W., jutro Gabryela Arch.
Wschód słońca: godz. 6 m. 19, zachód godz. 6 m. 1.
Przyszyło dnia: 4 godziny 8 minut.
Wiadomości historyczne: 1258. Bitwa z Tatarami nad Rzeką Sitt. — 1777. Stanisław August wydaje ustawę dla zgromadzenia fryzjerów i perukarzy w Warszawie.

Rozruchy agrarne w Rumunii.

Mimo, że parlament rumuński już w roku zeszłym uchwałił ustawę, mocą której właściciele nie mają otrzymać w dzierżawę od właścicieli większych posiadłości znaczne przetrzenie państwisk, ustawa ta dotąd nie weszła jeszcze w życie. Przytem chłopci są wogóle z tej ustawy niezadowoleni, żądają bowiem prócz państwisk przedewszystkiem gruntów ornych. Od dłuższego już czasu objawiało się z tego powodu wrzenie wśród chłopów rumuńskich, zwłaszcza, że właściciele dóbr i wlecy dzierżawcy nie chcieli zawierać z nimi zwykłych kontraktów rocznych, nie wiedząc jak się stosunki ulczą na podstawie nowej ustawy dzierżawnej.

Zbliżająca się wiosna i czas zasiewów podnieciły jeszcze powszechne wzburzenie, podobnie jak w roku ubiegłym w kilku miejscowościach wybuchnęły rozruchy. Telegramy doniosły już, że w kilku wsiach chłopci zagarnęli siłą grunta dworskie i zaczęli je orać, do okolic najbardziej zagrożonych musiano wysłać wojsko. O rozmiarach rozruchów podają pewne szczegóły pisma lwowskie.

Zaburzenia przybierają w pewnych miejscowościach groźne, niemal rewolucyjne formy. W obwodach Dorohoi i Berland przeciągają od wsi do wsi uzbrojone bandy chłopów. Próbowali oni gwałtownie zniszczyć maszyny rolnicze na folwarkach, czemu je-

dnak zapobiegło wysłanie na czas wojsko. Gdzieindziej znowu oblegli dwory, grożąc śmiercią właścicielom i dzierżawcom, jeżeli nie wydzierżawią im ziemi lub poważą się sprowadzić obcych robotników.

Do zwiększenia grozy sytuacji przyczynia się niemalo agitacja rewolucyjna, prowadzona przez ukrywających się agitatorów. W wielu miejscowościach rozrzucono odezwy i rozlepieno plakaty, wzywające do zbrojnego buntu i do mordowania właścicieli dóbr. Agitacja naturalna przeważnie na podatny grunt, bo niedza i wzburzenie wśród właścicieli są bardzo wielkie.

Rząd rumuński, podobnie jak w roku ubiegłym, zajął wobec rozruchów bardzo energiczne stanowisko. Wszystkie stacje kolejowe obsadzono wojskiem, w Jassach wzmocniono załogę, do obwodów, objętych ruchem agrarnym, wysłano silne oddziały wojska. W kilku miejscowościach doszło już do starć między wojskiem a burzącymi się chłopami. We wsi Sirbi, gdzie chłopci zagrabili i zabrali grunta dworskie i nie chcieli z nich ustąpić, wojsko dało ognia, zabijając dwie osoby i raniąc kilka. W Draganesti chłopci przyjęli wojsko gradem kamieni, wskutek czego musiało ono również zrobić użytek z broni. W Waroneszu rewolucyjny związek chłopski napadł na oddział policji; przyszło do krwawego starcia, w którym dziewięciu chłopów zginęło. Z Bukaresztu wysłano trzy pułki kawalerji do Moldawy, a jedną do Vaslui. W wielu miejscowościach nie chcą chłopci zupełnie zawierać kontraktów dzierżaw-

88 **A. K. Greene.**
Zbrodnia w Grammercy Park.
CZEŚĆ PIERWSZA.

(Dalszy ciąg.)

— Ma pani słusność; niedość nam było wynaleść sprężynę. Zajęliśmy się następnie zebraniem dowodów wykazujących rolę, jaką Franklin odegrał w tej sprawie.

— I udało się to panu?
 Głos mój zardzał może zbytnią ciekawość, bo trudno mi było wszystko zrozumieć, ale agent tego nie zauważył.

— W zupełności. Powiem nawet, że zarzuty ciążą na nim większe, niż na jego bracie. Bo jeżeli odrzucimy drugą część zeznania Howarda, która widocznie była szeregiem kłamstw, co przeciw niemu pozostaje? Trzy zarzuty: upór, którego użył dla niepoznania swej żony w kobiecie zabitej, fakt, że klucz do domu był mu wręczony przez prata, i okoliczność, że go widziano najazutrz rano o niezwykłej godzinie na ganku domu ojca. A co mamy przeciw Franklinowi? Bardzo wiele.

1°. Równie jak brat jego, nie może się wytłumaczyć z użycia czasu od jedenastej we wtorek rano do piątej rano w środę. Raz mówi, że był zamknięty w swoim mieszkaniu, zeznanie którego niczem nie popiera, to znów, że o codzi po mieście szukał brata, co rów-

nie jest nieprawdopodobne, a w każdym razie nie da się sprawdzić.

2°. Człowiekiem w płaszczku był on a nie Howard. On a nie Howard miał klucz tego wieczoru. Są to ważne zarzuty, które przedstawiam i wskażę pani dowody, na których je opieram. Nie mają one żadnej łączności z okolicznością, że personal hotelu D... poznał go stanowczo, ale w połączeniu z tym stanowią przeciw niemu silną poszlakę karygodności. Odwierzni obowiązani utrzymywać porządek w kantorze na Duan street miał nieco wolnego czasu rano tego dnia, w którym pani Van Burnam straciła życie. Korzystając z tego przyglądał się wyładowywanu wielkiego kotła w odległości kilkudziesięciu kroków od magazynu Van Burnama. Patrzył właśnie w tym kierunku, gdy Howard przeszedł około niego po bytności u brata i po odebraniu klucza. P. Van Burnam szedł prędko, a widząc chodnik zajęty przez kociół, zatrzymał się chwilę, czekając na przejście. Było mu bardzo gorąco, wydobyl chustkę dla otarcia spoczonego czoła. Po dokonaniu tego oddał się, a w tej chwili jakiś człowiek odkryty długim płaszczem od kuru zatrzymał się w tem samym miejscu i podniósł z ziemi jakiś przedmiot, widocznie przez p. Howarda uroniony. Postawa tej drugiej osoby jak również i płaszcz, wydały się odzwierciedlać dość znajome. Posnał płaszcz, który widział oddawna wiszący w małej szafie pod schodami magazynu. Osoba odkrytą tym płaszczkiem był Franklin Van Burnam, który,

jak się przekonałem, wyszedł z kantoru zaraz za bratem, a przedmiotem, który podniósł, był klucz uroniony przez Howarda, który łatwo mógł przypuszczać, że go zgubił później, ale właśnie w tej chwili wysunął mu się z kieszeni. Dodam jeszcze, że płaszczek znaleziony przez dorozkarcza w powozie, był właśnie tym samym, który zabrano z szafy w mowie będadcej.

3°. Klucz, za pomocą którego otworzono drzwi domu Van Burnama, znaleziono zawieszony na zwykłym miejscu nazajutrz pod podłudniem. Nie mógł tego uczynić Howard, bo od chwili popelnienia zbrodni nie widziano go w kantorze. Któżby go tam umieścił, jeżeli nie Franklin?

4°. List, dla posiadania którego, podług mnie, zbrodnia dokonana została, znaleźliśmy w skrytej szufladzie biurka Franklina. Był bardzo pognieciony i łatwo dało się zauważyć niezwykłe z nim obejście się od chwili, gdy go widziano w ręku pani Van Burnam.

— Ale okolicznością najwięcej oskarżającą Franklina jest niespodziewane znalezienie pierścionków nieboszczki przy tem samym biurku. ... trzymając się teraz na pytanie, skąd pani przyszło na myśl, miss Butterworth gdzie można było znaleźć tak ważny dowód i miejsce, w którym pierścionki były ukryte.

D.

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Telefon № 1.

„Trwały Rozpalacz“ który bez użycia drzewal rozpala momentalnie węgiel w kuchniach, piecach, Przewodniki elektryczne. Szwedzka stal i pilniki. **Niema zimnych i wilgotnych mieszkań** Multiplikatory Ogrzewania krajowy patent, usowa absolutnie zimno, grzyb i wilgoc przy oszczędności opatu do 50%.—Tysiące zaświadczeń.

Wykonują: pomniki, figury, portawy, otar.e, roboty przy budwach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa woho-
 dzące, od najwyczałniejszych do najwykwintniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranic-
 nych prima materiałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od reki modelowane i wszelkie roboty sztukatorskie. Zakład podejmuje
 się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informacje, rysunki i kosztorysy na każde zażądanie. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 Aleja III dom wspany.

nych. Z tego powodu zwróciło się do rządu zgromadzenie właścicieli dóbr z prośbą o pozwolenie sprowadzenia robotników z zagranicy, zwłaszcza z Bukowiny. Ministerstwo nie dało dotychczas odpowiedzi, zdaje się być jednak, że prośba zostanie załatwiona odmownie.

Z Jass donoszą, że agitatorzy, podbierający chłopów do rozruchów, a rekrutujący się głównie z przybyszów z Rosji, postanowili rozwinąć podobną agitację wśród chłopów na Bukowinie i powiatach wschodniej Galicji, przytkających do Bukowiny.

Z dnia powszedniego.

Składki szkolne.

W niedzielę ubiegłą zamieściliśmy artykuł o „składkach szkolnych” w Sosnowcu. Czytelnicy nasi przekonali się z niego mogli, że dokonano w Sosnowcu sprawy, dla szkolnictwa niesłychanie ważnej.

Opodatkowanie wszystkich mieszkańców w ramach szkół miejskich nie jest oczywiście pomysłem nowym i w kilku miastach Królestwa znalazł już zastosowanie; — w Zagłębiu atoli Sosnowiec jest pierwszym, który projekt zainicjował i przeprowadził. Zauważyliśmy w nim przedwzrostkiem najzupełniejszą sprawiedliwość w wyznaczeniu składek szkolnych. Komitet uznał, że ludzie zarabiający mniej niż 500 rb., ze względu na niezwykle ciężkie czasy ekonomiczne powinni być od podatku zwolnieni, po za tą kategorią „płatników” nikt od składek nie może być zwolnionym.

Tablica podana przy artykule naszym daje się łatwo orjentować w klasyfikacji składek, które raz jeszcze powtarzamy, według nas, są najzupełniej sprawiedliwe, a rzecz cała ma tę obłężymia zaletę, że opodatkowany, o ile nie wykazuje mylnej wysokości czystego dochodu rocznego, jaki mu wykazano, nie może wymówić się od zapłacenia składki na żadnej innej drodze.

A więc Częstochowa nasza ma już plan gotowy składek szkolnych—należy tylko rzecz poprowadzić urzędowo.

Pamiętajmy, że mały Sosnowiec ubiegł dużą Częstochowę, wspomnijcie na artykuły w których dowodziliśmy, jak u nas się mało robi dla oświaty, jakie są tego smutne objawy — i zabierzcie się, ludzie czynu, prawdziwi obywatele kraju—do dzieła.

Uważając kwestję za niesłychanie dla całego Zagłębia ważną, artykuł niedzielny p. t. „Składki szkolne” polecimy oddzielnie odbić i można go będzie nabyć w redakcji „Gońca Częstochowskiego.”

Kronika miejska.

Od Zgromadzenia kupców m. Częstochowy. Wobec projektowanej w Częstochowie wystawy przemysłowo-rolniczej starszy Zgromadzenia kupieckiego, p. Jan Grosman prosi nas o zawiadomienie, że wkrótce zwoła w sali magistratu kupców i przemysłowców w celu wspólnego rozważenia interesów kupiectwa, związanych ze wspomnianą wystawą i naradzenia się ewentualnego nad przystąpieniem do jej urzeczywistnienia. Pan Grossman ma zamiar zaprosić w imieniu Zgromadzenia wszystkich kupców i przemysłowców miasta, a o dniu zebrania zawiadomi niebawem Zgromadzenie w piśmie naszym.

Spodziewamy się, że kupiectwo nasze nie omissza stawić się licznie, by omówić sprawę tak żywotną i ważną dla dalszego rozwoju świetnie prosperującego w naszym mieście drobnego przemysłu.

Kto da więcej? Na wpisy dla 115 wydanych uczniom gimnazjum polskiego składki napływają rzadnie. Wczoraj otrzymaliśmy od K. St. Kwiatkowskiej z Lubojny dar w naturze: gustowną szkatułkę do cygar, nabytą w Szwajcarii i podstawkę do fotografii. Pan N. daje 10 rb.— za szkatułkę, rb. 2 za podstawkę; przedmioty są do obejrzenia w Redakcji — kto da więcej?

Zebrań współwłaścicieli spółki ziemian od będzie się dn. 22 b. m. o godz. 1-iej pp. w biurze spółki. Porządek zebrania: zatwierdzenie bilansu, podział zysków i zatwierdzenie budżetu na r. 1908.

Kursa rolnicze. Na ostatnim ogólnym mieszczańskim zebraniu Rady rolniczej T-wa rolniczego uchwalono utworzyć kursa rolnicze przez tydzień w m. czerwcu dla wioślan. Korzystający z kursów na czas ich trwania otrzymają całkowite utrzymanie.

Echa zabójstwa. W uzupełnieniu wiadomości o zabójstwie przy ul. Krakowskiej, dodać należy szczegóły następujące: Andrzej Grotowski w sobotę udał się do kąpieli. Kiedy powracał ul. Krakowską, mijając dom № 11, podeszło do niego kilku ludzi, którzy kilkunastu wystrzałami z rewolwerów położyli go trupem na miejscu. Zabity miał wspólnie z swagrem swoim wójtat harmonijek, przy ul. Krakowskiej № 24.

Z sądu. Na kadenpcji piotrkowskiego sądu okręgowego rozpatrywano sprawę: Jana Kłapy, Marjana Rybińskiego, W. Liwerkowskiego, Józ. Osuchowskiego i Józefa Kowalskiej, o zbrojny napad w dniu 19 grudnia 1906 r. w wsi Kamieln pod Częstochową na mieszkanie Józefa Wilka i Bolesława Błęszyńskiego. Po rozpatrzeniu sprawy sąd skazał Rybińskiego i Osuchowskiego na 5 lat i 4 m. ciężkich robót, a Kłapę i Liwerkowskiego na lat 8, Kowalską z powodu braku dowodów ułewiniono.

Ujęci. Wczoraj o godz. 1 po południu do mieszkania Władysławy Wodkiewicz, zamieszkałej przy ul. Teatralnej № 16, podczas jej nieobecności zakradł się złodziej, który za pomocą wytrychów dostał się do mieszkania i skradł różnych rzeczy na sumę 58 rb. 90 kop. W sprawie tej aresztowano Stanisława Lyczkę lat 18, poddanego austr. i Ferdynanda DREWICA lat 20 stałego mieszkańca gm. Wielgomłynny, p. tu noworadomskiego. Połowę rzeczy o nich odebrano.

Aresztowanie. Onegdaj aresztowano w obrębie 2-go cyrkulu cztery osoby, nie mogąc wskazać miejsca stałego zamieszkania.

W szpitalu miejscowym znajdowało się w ciągu dnia wczorajszego na kuracji 41 mężczyzn i 80 kobiet.

Z Dąbrowy.

Bandytyzm. Wczoraj o g. 7-iej wieczorem czterech uzbrojonych bandytów wtargnęło do sklepu spożywczego p. Szafira na Starej Dąbrowie odebrali mu 100 rb., zrabowali towar i zbiegli.

Aresztowanie. Nocy ubiegłej na Starej Dąbrowie aresztowano 14-tu ludzi, których pod silnym konwojem odstawiono do aresztu tamtejszego.

Kradzież. Z niedzieli na poniedziałek w nocy zakradł się złodziej do robotnika Bol. Nowika na Redenie, gdzie operowali przeszło godzinę i zabrali różnych rzeczy na sumę rb. 30 i zbiegli.

Z Będzina.

Ogólne zebranie W niedzielę d. 22 b. m. o g. 4-iej pp. w gmachu szkoły handlowej w Będzinie, odbył się organ izacyjny ogólne zgromadzenie członków nowo zorganizowanego Tow. pomocy dla niezamożnych uczniów przy tejże szkole, celem wyboru zarządu Towarzystwa.

Z Sosnowca.

W sprawie zastój budowlany. Związek obywateli i kupców, dbając o interesy naszego miasta, zwołał na niedzielę po południu, do własnego lokalu przy ul. Krzywej nr. 1, ogólne zebranie przedstawicieli przemysłu budowlanego celem szczegółowego omówienia sprawy żywo obchodzonej mieszkańców: zastój w przemyśle budowlanym.

Zdawałoby się, że wielki brak mieszkań w Sosnowcu i niesłychanie wyrubowany czynsz dzierżawny zachęcił powzięcia przedsiębiorców budowlanych do masowego stawiania domów mieszkalnych, tymczasem z roku na rok zamiast widoków na lepsze, mieszkania coraz są droższe a o budowie nowych nikt nie myśli, jakkolwiek potrzebnych na to kapitałów nie brak, robotnika zaś murarskiego, będącego w zajęciu, liczyć można na setki. Nad tą sprawą palącą dla Sosnowca związek obywateli i kupców postanowił zastanowić się na niedzielnym zebraniu wspólnie z przedsiębiorcami budowlanymi i przedstawicielami związku murarskiego i ciesielskiego.

Posiedzenie sagali przez związek inż. p. Telakowski, przedstawiając w krótkich słowach obecny zastój w przemyśle budowlanym. Na przewodniczącego zebrania poprosił inżyniera powiatowego p. Będkowskiego, na co się zebrani jednogłośnie zgodzili. Przewodniczący odczytał opracowany przez związek obywateli i kupców porządek obrad, przedstawiający w formie kilku pytań przyczyny zastój budowlany i środki zaradzenia temu, poczem przystąpiono do dyskusji.

Zdaniem inż. p. Telakowskiego, na ogólny zastój w przemyśle budowlanym wpłynęło nie tak podrożenie materiałów budowlanych jak cegły i drzewa, których cena jakkolwiek podkoczyła, możliwą jest do przyjęcia i w obrachun-

ku ogólnym nie przedstawia wielkiej różnicy, lecz głównie podrożenia robotnika murarskiego. Cena za materiały budowlane wzrosła ale w stosunku proporcjonalnym do podniesienia cen produktów w ogólności, nieproporcjonalną tylko jest nadwyżka płacy siły roboczej.

Z wywodami powyższymi nie zupełnie się zgadzają niektórzy przedstawiciele obywatelstwa, dowodząc że nadmiernie podwyższone ceny za cegłę i drzewo odstręcają wielu od budowania. Kiedy dawniej za 1,000 szt. cegły płacono z dostawą 8 rb., dzisiaj bez dostawy trzeba płacić 13 rb. i więcej. Podobnie i drzewo budulcowe w cenie bardzo podkoczyło, nadto właściciele składu drzewa żądają obecnie zapłaty gotówką, co niepomiernie utrudnia i wstrzymuje cały ruch budowlany. W kwestii tej zabiera głos p. Rotstein i wykazuje, że cena na drzewo budulcowe podkoczyła zaledwie 2%, jedynie tylko składnik na miejscu cenę śrubuje dlatego, że wobec braku zapotrzebowania sprowadza i wagon drzewa zamiast 10 jak dawniej i z tego jednego pragnie wyciągnąć zysk, jaki mu 10 wagonów dawalo.

(Dok. nastąpi).

Fotografie. Kwestia wymagalnych fotografii przy biletach wolnej jazdy dla pracowników kolei W. Wiedeńskiej i ich rodzin jest wciąż przedmiotem gorących dyskusji wśród kolejarzy. Chodzi im przedewszystkiem o to, że pracownicy narażeni są na koszt fotografii, co dla niższej służby jest wydatkiem dotkliwym. W Sosnowcu odbyło się w tej kwestii parę zebrań kolejarzy, na których uchwalono zwrócić do ministerjum komunikacji zapytaniem, czy wymagane fotografii jest legalne. Wogóle wprowadzenie tej inowacji napotyka na linii na dość poważne przeszkody.

Gwizdki fabryczne. Czasowy piotrkowski gubernator wojenny rozesał do tutejszych fabryk i zakładów przemysłowych rozporządzenie, wzbraniające osobom postronnym wstępu do miejsca gdzie się znajdują gwizdki fabryczne, a nadto wskazujące w jakich okolicznościach gwizdki mogą być używane a mianowicie: przy zwolnianiu robotników do pracy, przy zmianie robotników, w razie przerwy pracy, w razie ognia lub powodzi albo napadu zbrodniczego i w razie katastrofy miejscowej. Wykroczenie przeciw tym rozporządzeniom karane będą grzywną w wysokości 3,000 lub 3 miesięcznym więzieniem.

Z teatru.

Przybyła tu opera włoska, która da parę przedstawień. Złożą się na nie opery: „Aida”, „Tosca”, „Favorita” i „Hugonoci”.

Z Łodzi.

— W fabryce Wewera cofnięto pierwotny projekt zniesienia robotnikom płacy zarobkowej oraz skrócenia dnia roboczego. Tym sposobem stracił zażegnano.

— Głód po południu polejca otoczyła dom przy ul. Paszaj Szulca 10 i dokonana rewizja w lokalu, zajmowanym przez nauczyciela tańca Zalcmana. Wykryto nielegalne wydawnictwa. Aresztowano Zalcmana, żonę jego oraz 150 przybyłych tam na lekcje tańców osób, jako podejrzanych o należenie do partii skrajnych.

— Dowiadujemy się, że szpital miejski w Pabjanicach, którego budowa powstała kosztem obywateli, fabrykantów oraz kasy miejskiej, zostanie sprzedany przedsiębiorcy z tego powodu, że zarząd miejski nie jest w możności pokrycia kosztów utrzymania zakładu.

Z Warszawy.

Sprawy szpitalne. Komisja wydelegowana do rozpoznania budżetów szpitali miejskich na r. b. odbyła już cztery posiedzenia, na których rozstrzygnięto kilka spraw zasadniczych. Uchwalono na r. b. wyznaczyć nadzwyczajne kredyty na gruntową restaurację gmachów szpitalnych, które już oddawna nie były naprawiane. Deficyt szpitala Dsięciątka Jezus ma wynosić w r. b. 235,036. Następnie komisja uznała za niezbędne rozszerzenie przytulni dla rekonwalescentów, ale z powodu braku środków kwestja ta będzie poruszona przy opracowaniu budżetu na r. 1909.

Wydział dobroczynny na ostatnim posiedzeniu uchwalił od dnia 14 marca, wydawać we wszystkich szpitalach na pożywienie dla każdego chorego, 27,5 k. dziennie. Odat choroby mają otrzymywać pożywienie lepsze i 4 razy dziennie.

Aresztowania na dworcu. Jednym z pociągów popołudniowych kolei Wiedeńskiej, przyjechał jakiś przywódcie ubrany mężczyzna, który natychmiast po wyjściu z wagonu został aresztowany przez żandarmerję, a następnie specjalnie zabezpieczony karetką więzienną, odwieziony pod eskortą żandarmerji i policyj konnej do Ratusza.

Straty do rewirawego. Wczoraj wieczorem około godz. 9 i pół, do przechodzącego ul. Chłodną rewirawego VII cyrkułu, Jana Petkiewicz, przed domem № 44, dano szereg strażów. Ranny 6 kulami P. padł na bruk. Wówczas towarzysząc P. stojkowi i szeregowiec dał szereg strażów, którym ranili niejakiego St. Stanisławskiego w szyję. P. i St. opatrzyło Pogotowie w cyrkułu VII. St. po opatrzeniu na żądanie policji pozostawiono w cyrkułu.

Różne.

Ulgi na komorze. Departament celny zawiadomił komory celne, że wydane w r. 1907 rozporządzenie, na którego mocy robotnicy rolni za paszportami 8 i pół miesięcznymi, jeśli powrócą nie przez ten powiat, w którym wydany został paszport, powinni przedstawiać swoją fotografię, poświadczoną przez policję, zostaje skasowany. Odąd robotnicy mogą przechodzić granicę w różnych powiatach bez przedstawienia fotografii.

Obostrzenia szkolne. Obowiązujący dotychczas przepis, że wykladać w szkołach prywatnych mogą jedynie nauczyciele, zatwierdzeni przez dyrekcję naukową, został obecnie obostrzony przez kuratora warszawskiego okręgu naukowego. Dotąd bowiem praktykowało się, że dopiero po przyjęciu nauczyciela lub nauczycielki zawiadomiono o tem dyrekcję naukową, która zajęła się zbadaniem prawomocności kandydata. Obecnie zaś polecono, ażeby przed otrzymaniem decyzji, nie wpuszczano nauczyciela do szkoły.

Jednocześnie nadeszło rozporządzenie aby uczniowie szkół prywatnych nie nosili na czapkach żadnych znaków metalowych, oraz żeby guziki przy mundurze nie były metalowe, lecz rogowe.

Pojedynek. Pisma rosyjskie donoszą, że spodziewany jest pojedynek między dwoma uczestnikami port-arturskiej epopei, generałami F. i S.

Wyzywał na pojedynek gen. F., dotknięty wyrażaną przez gen. S. opinią o jego działalności służbowej zarówno przed sądem, jako też i na sądzie. Gen. S. nie przyjmując w zasadzie pojedynku, oświadczył że zgodzi się jedynie nań, o ile żąda tego władza wyższa.

Ponieważ F. udało się osiągnąć powyższe żądanie, pojedynek odbędzie się niezadługo.

Sejm chorwacki.

Nowy sejm chorwacki będzie się składał ze samej tylko opozycji. Zreżone postępowanie barona Raucha, nie pozabawione, zdaje się, dobrej woli, a dające chorwatom bądźco bądź szereg koncesji spełnionych natychmiast, nie zdało się na nic. Było to wszystko już spóźnione. Niepotrzebnie wzburzoną opinię chorwacką do tego stopnia, że niechęć do węgrów przybrała już ostre formy, pewną nawet zacieklność, którą przejechać mogłoby już tylko cofnięcie się rządu węgierskiego na całej linii, w kwestjach zasadniczych, a zwłaszcza pragmatyki kolejowej i autonomji finansowej Chorwacji.

Rząd spodziewał się zdobyć dla swych stronników przynajmniej 16 mandatów, a to przez sojusz z radykalnym stronnictwem serbskim, zawarty przez rząd chorwacki na zlecenie centralnego rządu węgierskiego. Radykałiści wystąpili rzeczywiście z opozycyjnej koalicji serbsko-chorwackiej, ale przy wyborach sprawili kompletny zawód. Pokazuje się, że w Budapeszcie mają zupełnie mylne informacje o sytuacji w Chorwacji.

Nie wybrano ani jednego zwolennika rządu, i ban chorwacki, baron Rauch, miałby stać przed sejmem złożonym wyłącznie z jego przeciwników. Koalicja serbsko-chorwacka ustępowała się już (prezes Giga Tuszan, wiceprezesowe Mazuranczy i serb Muacevich) i postanowiła wystąpić w sejmie z wnioskiem o postawienie bana w stan oskarżenia.

W każdym razie rząd musi się szybko zdecydować, albo na odwołanie bana Raucha, albo na rozwiązanie dopiero co wybranego sejmiku. Ban jechał właśnie do Budynia i Wiednia. Stało na tym, że pozostanie na urzędzie. Rząd nie chce nowych wyborów, wiedząc, że przyniosłyby mu nową porażkę, ale będzie próbował zjednać sobie część posłów. Powodzenie jego zamysłu jest nadzwyczaj wątpliwe.

Telegramy.

Zabójstwo robotnika.

Spaniewiec 16 wł. Dziś wieczorem podmostem w Konstantynowie zastrzelono robotnika

kapalni „Renard” Szymona Pacułę. Sprawcy zbiegli.

Petersburg 16 TAP. Najwyżej zatwierdzono przyjęte przez Radę Państwa i Dumę projekt, dotyczący wyznaczenia środków pomocy w wysokości 3,772,000 rb. dla dotkniętych nieurodzajem w r. 1907.

Moskwa 16 TAP. Plonie tu browar charytatywny. Spaliło się skrzydło z maszynami, kosztujące 400,000 rb.

Cetynja 16 TAP. W Cannes zmarł stary wnek ks. Mikołaja Czarnogorskiego, 5-cio letni ks. Stefan syn ks. Mirki.

Budapeszt, 16 TAP. W Izbie posłów na interpelację w sprawie demonstracji socjalistycznych minister spraw wewnętrznych Andrasy odpowiedział: Socjalni demokraci pragną wywrzeć nacisk na rząd na rzecz wyborów powszechnych, ale demonstranci osiągają wyniki wręcz przeciwnie. Minister nie miałby osobliście nic przeciwko jawieniu się w Izbie deputowanych, ale mulema, że parlament starać się będzie o usunięcie ze swego grona socjalistów, którzy chcą wywierać wpływ wystrzałami rewolwerowymi. Minister będzie najenergiczniej bronił bezpieczeństwa publicznego, a w razie powtórzenia się demonstracji, zamknie związki zawodowe.

London 16 TAP. Do biura Reutera telegrafują z Pekinu: Hajaszi wystąpił wobec przedstawicieli rządu chińskiego z nową propozycją w sprawie „Tacumaru”. „Tacumaru” winien być uwolniony, a flaga japońska winna być salutowana w obecności konsula. Jeżeli Chiny to zrobią, Japonia zrzeknie się w nagrodzenia za broń, jeżeli zaś Chiny tego nie zrobią, jeżeli broń będzie zatrzymana, Chiny winny zapłacić cenę zakupu broni.

Tokio 16 TAP. Prasa miejscowa widzi w przyjęciu przez Dame projektu prawa o ustanowieniu ambasady rosyjskiej w Tokio dowód przyjaznych stosunków ze strony Rosji, w mowie zaś lwowskiemu gwarancji pokoju i zabezpieczeniu interesów rosyjskich na Dalekim Wschodzie.

Berlin 16 TAP. W parlamencie minister komunikacji powiedział, że żaden urzędnik ani robotnik, uznający się za socjalistę, nie utrzyma się w służbie na kolejach. Pozwolenie urzędnikom i robotnikom na przystąpienie do organizacji, dążącej do, wywołania strajku powszechnego, byłoby sprzeczne ze zdrową myślą obywatelską. Takie zdanie mają w Anglii, we Włoszech, Holandji i Francji. Przy słowach ministra, że socjalni-demokraci nie uznają istniejącego ustroju państwowego, na ławach tej partji zaczęto hałasować. Jeden z socjalistów zawołał: „To zuchwałstwo!” Przywołano go do porządku.

Petersburg 15 wł. Organ październikowców „Golos Moskwy” w korespondencji otrzymanej z Kaukazu zwraca znowu uwagę na sbrojenia się Turcji i żąda odwołania namiestnika kaukaskiego hr. Woroncowa. Dąszkowa ze względu na możliwe poważne zakłócenia jakie zajść mogą już w najbliższym czasie.

Budryń wł. Burliwie zajęcie urządzili w sejmie zagrebskim stronicy Starczewicka, bijąc w pulpity podczas odczytywania królewskiego ośrędzia i obrzucając członków koalicji podczas spisywania protokołu wywiskami. Demonstracje przeniosły się na ulice. Studenci urządzili „kocią muzykę” przed redakcją dziennika „Przedświątka”.

Teheran 16 wł. 112 osób uwięziono tu jako należące do stronnictwa rewolucyjnego; nadto stwierdzono, że należy doń wielu wojskowych. Od chwili zamachu szach nie opuścił pałacu.

Dawos 16 wł. Zastrzelili się tu należący do najlepszych kół towarzyskich Leonard von Becorath i Erna Scheibler z Krefeldu; powodem nieszczęśliwa miłość.

London 16 wł. Parowiec „Newark Castle” rozbił się pod fortem Durnford o wybrzeże. Podróźni i załoga ocaleni, kapitan zginął na pokładzie. Okręt rządowy z Durbanu popłiesza z pomocą.

Lipsk 16. 25-letni szklifierz kamieni Gust. Reiche, nie żyjący z żoną, strzelił do niej na ulicy, gdy powracała od pracy. Ranę umieszczono w szpitalu, sprawcę uwięziono.

Paryż 16 wł. Policja stwierdziła, że szkający dawniej pod nazwiskiem Pei w pewnym turyńskim hotelu złodziej, który tamże skradł balerynie Watpali klejnotów na ówieró miliona marek jest tą samą osobą, która podaje się za Jerzego Guthmanna w Warszawie.

Pekiu 16 wł. Spór chińsko-japoński zażegnano; Chiny zatrzymują skoniiskowaną broń, lecz zaplaca Japonji jej wartość i poniosą koszty, parowiec Tatsu Maru wydadzą.

Augsburg 16 TAP. Na śmierć skazał sąd przysięgłych wdowę po stróżu, Józefę Roas za zabicie męża, a syna jej Emanuela za pomoc na 7 lat więzienia.

London 15 wł. W Dover wydano rozporządzenie przygotowania jachtu do podróży księcia Walesa z żoną, którzy udadzą się na kontynent.

Rozmaitości.

Stan zdrowia Edisona. Korespondent paryskiego dziennika „Matin” donosi z Nowego Jorku, że stan zdrowia Edisona znacznie się poprawił. Prace i doświadczenia, przedsiębiorane w pracowni, wywołały w organizmie groźne zaburzenia i zmiany, aż wreszcie powaliły go na łożo boleści. Twarz, oczy i gardło wielkiego wynalazcy były silniej dotknięte. Skutkiem zapowiadającego się połażenia groziła mu utrata mowy. Edision, pomimo że liczy już 61 rok życia, dzięki swym siłom niemal niezmożonym, odzyskał zdrowie o tyle, że opuścił już sanatorium i powrócił do siebie. Korespondent stał go w foteli i już na pierwszy rzut oka spozstrzegł znaczne polepszenie: „Smierć—rzekł Edision—nie jest weale tak silną, jak sądzimy. Pomimo, że jestem starym, okazałem się silniejszym od niej. Wystarczy chcieć, wystarczy walczyć, ażeby zwyciężyć.” Po dłuższej rozmowie oświadczył Edision, że obecnie zajmuje się sprawą naprawy samochodów, a zwłaszcza użycia elektryczności, jako siły popędowej.

Pociągi naftowe. Jedno z największych Towarzystw kolejowych w Ameryce „Union Pacific” wprowadziło niedawno na próbę w swym ruchu kolejowym ważną innowację, mianowicie zastosowało do poruszenia pociągów motor naftowy. Przygotowania i doświadczenia próbne, przedsiębiorane w ciągu ostatnich lat, wydały zupełnie zadowalniające rezultaty, a następstwem ich było wprowadzenie regularnego ruchu pociągów z motorami na przestrzeni między Kearney i Callaway. Wozy motorowe—jak opisuje „The Worlds Work”—są całe zbudowane ze stali, wspierają się na dwóch czterokołowych podstawach i mogą pomieścić 57 osób. Mimo to ciężar wynosi tylko 25 ton. Motor naftowy, umieszczony w położeniu pionowym, ma siłę 200 koni. Szczególnie pod względem hamowania są koleje naftowe doskonalsze od lokomotyw parowych, hamulce bowiem działają z ogromną precyzją i szybkością. I tak np. przy szybkości ruchu 83 kilometrów na godzinę można zatrzymać wóz bez wielkiego wstrząśnienia na przestrzeni zaledwie 80 metrów; w razie katastrofy, gdy już nie zważa się na to, czy podróżni odciosną wstrząśnienie, a chodzi tylko o ich ocalenie, daje się wóz zatrzymać w biegu na przestrzeni równej jego długości. Również przy jazdach górskich i pokonywaniu wyniosłości, istnieje motor naftowy doskonały; przy jazdach w Rocky Mountains, górach bardzo już wysokich, osiągano szybkość 40 kilometrów na godzinę mimo zupełnego obciążenia wagonu. Jedyną ujemną stroną nowego środka komunikacyjnego jest zmienność ceny jego materiału opałowego, która to idzie znacznie w górę to opada; przeciętnie obliczają koszt przebycia jednej mili na 50 do 80 hal.

Ofiary.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjum polskiego p. W. Kuropatwińskiego: Anna B. rb. 2. Zamiast wienca na grób s. p. Jana Władysława R. Głoksin rb. 1. W. Posyłek 1 rb., P. Janczyk 50 kop.

Na salę zajęć: Anna B. rb. 1.

Na Kropie Mleka im Dra G. Piszarszawskiego. Zebrane przy pożegnalnej uczcie dyrektora p. Grosiean rb. 21 k. 84.

s. p.

Stanisława z Krassowskich

NOWIŃSKA

żona prowlzera farmacji.

po ciężkich i długich cierpieniach opatrzoną Św. Sakramentami zasnąła w Panu d. 15. marca 1908 roku.

Ekspertacja zwłok z domu № 8, przy ul. Wielkińskiej, na cmentarz Św. Rocha, odbędzie się dziś t. j. we Wtorek o godz. 5 po połud. Pogrzeb w środę 18 b. m. 279 o godz. 9 rano. 1-1

St. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
ogz. od 1878 r.

TELEFON 108.

Poleca na post:
Ryby wędzone, Ryby solone i świeże: **Jesiotra i Lososia, Marynaty, Konserwy** z owoców i jarzyn.
Miód biały, Grzyby suszone i Włoszozynę suszoną.
Wyborny **Kawior Astraohański** bez soli, Sardynki, Homary, Kilkki, Anshovich, Sery i Masło.
Wielki wybór **śledzi Ulków, Pecztowych, Królewskich** i zwyczajnych do merynowania.
Ogórkli Nieżyńskie w baryłkach i na sztuki.
Jabłka, Pomarańcze i Pierniki Warszawskie.
Smietankę słodką sterylizowaną.

IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.

DRUKARNIA

i sklep materiałów piśmiennych

F. D. WILKOŚZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.
Przyjmuje do druku wszelkie obstalunki i wykonywa po cenach możliwie niskich.
Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne, dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.

Bilety wizytowe.

Na składzie: książki meldunkowe, książki i prośby do patentów akcyjnych, plenipotencji kontraktów, kwitarjusze i t. p. Sklep zaopatrzonej w różne papiery i materiały piśmienne.

Mam zaszczyt zawiadomić Szanow. Publiczność, że z dnia 1 Marca r. b. otworzyłem

Salon damski

i przyjmuję wszelkie roboty w zakresie fryzjerstwa wchodzące. A zarazem charakteryzuję i mam na składzie kostjomy.
Józef Salaburski
fryzjer damski i męzki,
ul. Teatralna № 20.

277 1-1

Potrzebni zdolni agenci

do sprzedaży hurtowej artykułu codziennego użytku w miejscu i na okolicę. Oferty do Redakcji pop lit. M. Z. 279 3-1

Młody człowiek przyzwoitej rodziny lat 27, mający się na gospodarstwie, rok czasu był pisarzem prowintywnym poszukuje odpowiedniego zajęcia, może przyjąć służbę lokaja lub kelnera. Wiadomość u Stanisława Pyszalskiego na Jasnej Górze. 275 1-1

Mogę prowadzić meldunki za ustępstwo w klubach, Wiadomość w "Metaburgii" u portjera Stradomska 11. 275 1-1

Do oddania w dzierżawę

folwark około 240 mórg, w tem gruntu ornego 180, łąk 60 mórg, ogród owocowy, kompletne zabudowania, bez inwentarza—blisko stacji kolejki Warszawsko-Wiedeńskiej.

Bliszych wiadomości udziela Zarząd Dóbr i Fabryk w Mijaczowie przez 274 Myszków. 3-1

MAGAZYN

Ubiorów Męzkich i Damskich

T. WALTER

w Częstochowie, Teatralna № 15.

Na obecny sezon wiosenny z najmniejszych materiałów wykonywa wszelkie obstalunki podług najświeższych żurnali, krojem francuzkim, po cenach bardzo przystępnych. Polecam się łaskawym względem Szanownej Publiczności z szacunkiem **T. Walter.**

Dla kaszlących i astmatyków

Tussolinowe pastylki

Narodmrożenia

Formal—maść

wyrobu laboratoryjnego farmaceutycznego przy aptece **J. Lelejk,** 150 w Warszawie.—Żądać wszędzie. 10-5

Ważnel

Dla mężczyzn i dam.
Niezbedne wyroby gumowe z zagranicznej, nierwającej się gumy: tuzin kop. 75, 80, rb. 1, 1.20, 1.40, 1.60 k.
Przerwatki z rybiego pecherza tuzin: rb. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50 i 3 rb.
Przerwatki jedwabne zupełnie nierwące się rb. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50 i 4 rb.
Damskie, podług Mensingera rb. 4 i 5 tuzin. Ochronne gąbki tuzin rb. 2, 3 i 4. Piffki ochronne rb. 2.
Rufki zagraniczne rb. 1.60 kop.
Nowość dla pań ABSORBIT szafka rb. 1.50 kop.; praktyczna nowość maszyny do cerowania idealne szafka rb. 2.50 k.; na prowincję wysyła się za zaliczeniem pocztowym bez podatku.
Adr. sować: Hurtowy Skład Optycznych towarów
K. Borkowski i S-ka
w Warszawie, Królewska 18/126.
10-7

Drzewka owocowe i róże

z powodu rozparcelowania części ogrodu pod plac sprzedaje b. tanio ładne i silne drzewka owocowe w koronach po 35 i 45 kop. za sztukę.

Róże nisko szczeplone w 100 najładniejszych odmianach po 20 kop. sztuka.
Ogród pomologiczny
Karola Zawady w Częstochowie.
Katalogi na żądanie bezpłatnie. 4-3

258

Zakład Stolarski

J. B. Błaszozykowski

ul. Teatralna № 16.

Posiada na składzie meble gotowe, formiery, dychty dębowa i kieliszki; oraz przyjmuje wszelkie roboty budowlane. Sprzedaje za gotówkę i na raty. Ceny 255. bardzo przystępne. 14-3

Sklep spozyczozy do sprzedania zaraz w wyrobioną Kijentela przy fabrykach ul. Krakowska Nr. 33. 269-2-9

Umieblowany pokój z oddzielnym wejściem potrzebny zaraz. Oferty dla J. O. K. w Redakcji. 172-3-1

„Arystokratyna“

Odnaczona na zeszlazocznej wystawie lekarzy i przyrodników w Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wągry, złote plamy uszuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie **APTECZNYM**
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.
1485

Fosfatyna Faliëra

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odzyskania od pierśi w karmieniu niemowląt. Łatwa żąbkowanie i zapewnienia prawidłowy rozwój ciała. Sprzedaż w składach aptecznych aptekach.

Ostrzegamy przed podśladowcami. 178-12-7

Rysunki techniczne, kosztorysy, plany, pomiary, szacunki, kopie wykonywa proko i niedrogo. Inżynier, Wieluńska 4. 3-1 276

Proszę zwrócić uwagę na nauzyciela tańców. **M. A. Łubelski** udziela lekcyj w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, a także zbiorowo i sdbie przy ul. Mikolajewskiej № 9, na miejscu lub na wysiadki. 233-2-9

Uczeń samiejocowy z dwuklasowem wykształceniem w wieku lat 15, potrzebny jest do składu win St. Szczawińskiego w Częstochowie. 262-3-2

Szyją starannie krawiecczyzną i bielimo po domach przy ul. Aleja III Nr. 57, 14. piętrze. 263-1-1

Sprzedam tanio dom z ogrodem i placem frontowym, Stradomska № 26 w Częstochowie. Wiadomość na miejscu. 260-3-1

Zakład giętych mebli wiedeńskich, oraz wszelkich wyrobów drzewnych

A. DRABIK i S-ka
w Częstochowie ul. Krakowska Nr. 15.
Przyjmuje wszelkie zamówienia na dostawę hurtową i detaliczną. 166-4-2

Do sprzedania zaraz Młyn wodny nowy, dom z oficyną piętrową w Częstochowie. Wiadomość Wieluńska Nr. 13. 249-3-3

Wolant w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość u Naczelnika straży Ziemskiej, Aleja III № 60. 251-3-1

Ważny tylko dn. 16 Marca 1908.

Czytelniczy

„Gońca Częstochowski“
za okazaniem niniejszego kuponu
w Teatrze Nowości
(Kinematograf)

otrzymają od zwykłych cen miejsc

40% ustępstwa

w Poniedziałki, Wporki, Spody, Czwartki i Piątki.

Program na bieżący tydzień:

- CZEŚĆ I.
1) Połów kni morskich (z natury)
2) Wyprowadka lokatora (komiczne).
CZEŚĆ II.
3) Młodość rybacki (dramat); 5) Strajk manki (kom. nowość i raz w Częstoch.)
Ceny mi... 1 rząd 30 kop.
2-gi 18 k... 12 kop.

Kupon ten należy wyjąć z numeru, celem okazania go w Teatrze Nowości.